

5.11.2018

Liikenne- ja viestintäministeriölle

VAHVASTA SÄHKÖISESTÄ TUNNISTAMISESTA JA SÄHKÖISISTÄ LUOTTAMUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMINEN

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 19.10.2018: LVM/1684/03/2018

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Säästöpankkiryhmältä lausuntoa *Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta*.

Säästöpankkiliitto vastaa lausuntopyyntöön yhteenliittymänä kaikkien luottamusverkostossa jäsenenä olevien 23 Säästöpankin puolesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Säästöpankkiliitto yhtyy Finanssiala ry:n asiassa 05.11.2018 antamaan lausuntoon ja toteaa asian osalta lisäksi seuraavaa:

- ✓ Esityksen valmistelusta saa sellaisen kuvan, että valmistelun taustatyöhön liittyen keskusteluja asiassa olisi käyty kaikkien tunnistusvälineiden tarjoavien toimijoiden kanssa. Näin ei kuitenkaan käytännössä ole. Säästöpankkiryhmä ei ole ollut keskusteluissa mukana kutsuttuna, eikä myöskään kuultuna. Huomionarvoisen asiasta tekee se, että toisaalla esityksessä mainitaan, että esitetyillä muutoksilla olisi kuitenkin eniten taloudellisia vaikutuksia juuri pankeille. Taloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä erityisesti pienille pankeille.
- ✓ Esityksen nykytilan arvioinnissa annetaan kuva, että nykyiset tunnistustapahtumia koskevat hinnat (tunnistustapahtuma- sekä ensitunnistamisen ketjuttamisen hinta) ja sopimusehdot olisivat aiheuttaneet merkittäviä esteitä luottamusverkostosopimusten syntymiselle. Kokemustemme mukaan näin ei ole, sillä sopimusneuvotteluissamme näin on käynyt vain kahden toimijan kohdalla (matkapuhelinoperaattori ja valtionhallinnon virasto). Muiden, suuremman joukon osalta, sopimuksiin on päästy ilman mitään esteitä neuvotteluissa. Mainittakoon vielä, että kaikkien kanssa on neuvoteltu saman sisältöisillä sopimuksilla.
- ✓ Esityksessä ehdotetaan tunnistustapahtuman kattohinnan alentamista 10 sentistä kiinteäksi hinnaksi 3 senttiin. Perusteluina esille nostetaan hinnan alentamisesta koituvat hyödyt muille kuin itse palvelun tuottajille, ja lähes kokonaan palvelun tuottajille jäävät kustannukset ohitetaan selvityksessä täysin. Perusteluissa ei myöskään oteta huomioon palveluntuottajan kokoon liittyvää näkökulmaa, jossa pienet toimijat joutuvat luomaan ja ylläpitämään tunnistusjärjestelmän ja –toimintojen osalta samanlaiset rakenteet, ja osittain jopa mittasuhteet, kuin suuremmatkin tunnistustoiminnan alueella toimivat toimijat. Pienellä toimijalla tunnistustapahtumien volyymit ovat hyvin pieniä ja näin ollen tunnistustapahtumien myyntitulot, eivätkä muutkaan esityksessä mainitut palvelumaksut (*'kuluttajilta perittävät kuukausimaksut verkkopankkitunnusten*

5.11.2018

käytöstä'), esitetyillä hinnoilla kata kustannuksia, joita toimintaan kohdistuvat järjestelmät, toiminnot, ohjeistukset, dokumentointi, hallinnolliset menettelyt sekä edellä mainittuihin liittyvät kehitysinvestoinnit aiheuttavat. Vaarana on, että pienillä toimijoilla ei ole jatkossa enää taloudellisia edellytyksiä tarjota vahvan sähköisen tunnistamisen palveluja. Tällainen kehitys johtaisi keskittymiseen ja kilpailun vähenemiseen, eli päinvastaiseen tulokseen, johon muutoksilla nyt pyritään. Toteutuessaan tällainen kehitys ei vaikuttaisi vain tunnistuspalveluliiketoimintaan vaan sillä olisi vaikutusta myös kilpailuun pankkien ydinliiketoiminnassa.

- ✓ Esityksessä ehdotetaan myös, että kertaluonteisia käyttöönotto- ja/tai perustamiskuluja ei saisi veloittaa. Tähän kohdistuvat samat edellisen kohdan perustelumme koskien tuottojen ja kustannusten epäsuhdetta.
- ✓ Esityksessä ehdotetaan niin ikään ensitunnistamisen ketjuttamisen kattohinnan alentamista juuri asetetusta 2,51 eurosta kiinteäksi hinnaksi 3 senttiin. Edellä kuvattujen perustelujen lisäksi ensitunnistamisesta koituvien tuotantokustannusten täydellinen huomiotta jättäminen luo entisestään kuvaa, ettei palvelun tuottajan todellista palvelun tuotantokustannusten rajaa ole pyrittykään selvittämään. Toisaalta mainitaan, että *'säännösten nojalla tunnistusvälineen tarjoaja saa periaatteellisesti oikeudenmukaisen ja kohtuullisen korvauksen lähettäessään tiedon tekemästään ensitunnistamisesta toiselle tunnistusvälineen tarjoajalle, jotta tämä voisi myöntää sähköisen tunnistusvälineen'*. Nyt esitetty hinta ei ole linjassaan edellä mainitun tavoitteen kanssa. Perusteluissa annetaan kuva, että ensitunnistaminen hyödykkeenä olisi sellaisenaan kelpaava ja riittävä toimiakseen ensitunnistamisen ketjuttamisen tuotteena ja, että ensitunnistamisen ketjuttamisessa sen käyttäminen ei toisi siihen lisäkuluja. On huomioitava, että ensitunnistamisen hyödyntäminen vahvojen sähköisten tunnusten ensitunnistamisen ketjuttamisessa aiheuttaa lisäkustannuksia peruspalvelutuotannon lisäksi. Hyvä esimerkki tällaisesta on vaikkapa ensitunnistamisen toimintaan liittyvän toiminnan auditointi tai heinäkuussa 2016 voimaan tullut tunnistus- ja luottamuspalvelulain muutos, joka aiheuttaa muutoksia, ja näin lisäkustannuksia, ensitunnistusta suorittavien tahojen toimintaan. Lakimuutoksesta johtuen 1.1.2019 lähtien ensitunnistamisen henkilöllisyysasiakirja –käytäntöä on muutettava, sillä laki ei enää mahdollista ajokortin käyttöä henkilöllisyyden todentamiseksi asiakirjana – vahvojen lain mukaisten tunnusten osalta. Muutos tarkoittaa mm. järjestelmämuutoksia, ohjeistuksia ja koulutuksia. Luonnollisesti tämä lisäkustannus aiheutuu vain niille toimijoille, jotka luottamusverkostossa ensitunnistamista tekevät, mutta ei niille, jotka ostaisivat ensitunnistuksen ketjutustapahtumia luottamusverkoston kautta 3 sentillää.
- ✓ Mainittakoon vielä, että lähtökohta luottamusverkostoa muodostettaessa on ollut täysin toisenlainen. Tuolloin luottamusverkostoa koskevassa esityksessä HE 272/2014 vp todettiin, että *ensitunnistamisen hintaa tai hintaa sille, että jo olemassa olevalla tunnistusvälineellä luodaan uusi tunnistusväline, ei ole tarkoituksenmukaista säännellä, ja että hinnat määräytyvät näin ollen markkinaehtoisesti*.
- ✓ Esityksestä syntyy kuva, että sen valmistelutyössä ei ole arvioitu luottamusverkoston toimintaa riittävän objektiivisesti. Esitettyjen muutosten vaikutuksia ei myöskään ole arvioitu riittävän tasapuolisesti eri toimijoiden kannalta.

5.11.2018

- ✓ Lausunnossamme esittämiemme syiden takia emme pidä esitettyä hintasääntelyä perusteltuna ja kohtuullisena. Esitämme, että hintasääntely, jos sellainen ylipäättään on tarpeen, pidetään nykyisellään.

Helsingissä 5. marraskuuta 2018

SÄÄSTÖPANKKILIITTO osk

Tomi Närhinen
Toimitusjohtaja

Kai Koskela
Liiketoimintajohtaja, henkilöasiakkaat